

Tausta ja tarkoitus

Kulttuuritilaohjelman taustalla vaikuttaa Äänekosken kaupunginhallituksen kokouksessaan (KH 26.3.2018 § 54) tekemä päätös, jossa se edellyttää, että kaupungin vapaa-aikaohjelma valmistuu vuoden 2018 aikana ja että siinä yhteydessä selvitetään kokonaisvaltaisesti kaupungin kulttuuritilojen tarve ja toteutumissuunnitelma. Kaupunginhallituksen kokouksessa 3.6.2019 (§132) asia päätettiin palauttaa valmisteltavaksi ja esiin tuli ehdotus poliittisen ohjausryhmän perustamisesta. KH 17.06.2019 (§172) hyväksyttiin ehdotus ohjausryhmän perustamisesta ja sen toimikausi määriteltiin kestämään 25.10.2019 saakka, sekä määriteltiin ohjausryhmän jäsenet. Ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa 3.9. ja 30.9.2019 ja keskusteli kulttuuritilojen ongelmien ratkaisusta. Keskustelun pohjalta vapaa-aikatoimen edustajat ovat selvittäneet mahdollisuuksia ehdotettujen tilojen käyttöönottoon ja muokanneet ohjelmaa haluttuun suuntaan.

Kulttuuritiloihin liittyviä selvityksiä ja ratkaisuehdotuksia on tehty aiemmin useita esimerkiksi 1980- ja 90-luvuilla, mutta kulttuuritiloihin liittyviä hankkeita ei ole saatu päätökseen (Kulttuuritila-hankesuunnitelma 1998, 1). Valittu linja on jatkunut ja hyvänä esimerkkinä tästä ovat mm. Painotalon kehityssuunnitelmat 2002 ja 2011, joista kumpaakaan ei ole toteutettu kuin osittain. Tämä näkyy selkeästi kyseisen tilan toiminnallisina ongelmina niin käyttäjien kuin yleisön näkökulmasta.

Toimivat tilat ovat edellytys kulttuurin tekemiselle. Erilaiset kulttuurin ilmenemismuodot vaativat erityisiä, kunkin eri toimintamuodon erityisehdot huomioivia tilaratkaisuja. Samalla tavoin kuin jalkapallo, jääkiekko ja uinti tarvitsevat omat kenttensä ja hallinsa vaativat tanssi, teatteri, kirjasto, musiikki ja kuvataiteet omansa. Toimivat harjoitus-, esitys-, näyttely- ja opetustilat palvelevat niin kasvavia kulttuurin harrastajamääriä, taiteen perusopetusta kuin ammattimaista esitys- ja näyttelytoimintaa, yleisön viihtyvyyttä unohtamatta. Äänekoskella on useita kulttuurikäytössä olevia tiloja, joiden kunto ja soveltuvuus kyseiselle toiminnalle vaihtelevat suuresti. Lisätilojen tarve on olemassa, koska osalle toimijoista ei ole löytynyt sopivaa tilaa, jossa he voisivat toimia.

Kulttuurin harrastajat ja tiloja käyttävät toimijat kokevat, että kulttuuriin ei kaupungissa panosteta eikä sitä arvosteta. Se tuntuu epäoikeudenmukaiselta sekä toimijoiden että harrastajien näkökulmasta. Kulttuuritoimijoiden keskuudessa vallitsee vahva kokemus siitä, että kaupungissa panostetaan vain liikuntaan ja urheiluun. Tämä epäkohta vaikuttaa hyvin todennäköisesti myös kaupungissa viihtymiseen ja siihen, mieltävätkö potentiaaliset kaupunkiin muuttajat Äänekosken viihtyisäksi asuinpaikaksi ja sen tarjoamat palvelut riittäviksi. Taide- ja kulttuuripalvelut ovat tulevaisuudessa entistä vahvemmin kuntien erottautumiskijöitä, jotka vaikuttavat esimerkiksi imagoon ja vetovoimaan (OKM 2018, 39). Laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus luovat kokonaisuudessaan mielikuvaa viihtyisästä asuinpaikasta, jossa asukkaisiin panostetaan ja heitä kuunnellaan. Tämä näkyy asukastytyvyytenä ja -viihtyvyytenä.

Kuntien kulttuuritoimintaa ohjaa vuoden 2019 alussa uudistunut laki kuntien kulttuuritoiminnasta (8.2.2019/166), jossa todetaan, että kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee: 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Koska taiteen perusopetus (kuvataide, musiikki ja tanssi) samoin kuin kunnan velvoite järjestää ja mahdollistaa kulttuurin harrastaminen on turvattu lainsäädännöllä, tarkoittaa tämä myös sitä, että asialliset ja toimintaan soveltuvat tilat on voitava osoittaa toiminnalle.

Äänekosken kulttuuritilaohjelman tarkoituksena on luoda konkreettinen ja toteutettavissa oleva ratkaisuehdotus, joka huomioi kulttuurin tilatarpeet, sekä kulttuuritoiminnan erityisyyden ja lainsäädännön sille antamat reunaehdot. Ohjelman suunnitteluprosessin aikana on kuultu eri kulttuuritoimijoiden näkemyksiä ja toiveita siitä, kuinka tilakysymykset tulisi tulevaisuudessa ratkaista. Kulttuuritoimen hallinnoiman Painotalon, Äänekosken pääkirjaston, Ala-Keiteleen musiikkiopiston ja Äänekosken museon tilat on uudistettava vastaamaan nykyaikaisia vaatimuksia. Tilojen on oltava monikäyttöiset, helposti muunneltavat sekä vastattava nykyaikaisiin esteettömyyden, esitystekniikan, käytettävyyden ja saavutettavuuden vaatimuksiin.

Nykytila-analyysi

Ala-Keiteleen musiikkiopisto

Ala-Keiteleen musiikkiopiston hallinto ja Äänekosken pääopetuspisteen toiminta on vuodesta 1993 lähtien sijainnut 1950-luvulla rakennetussa vapaapalokunnan (VPK) omistamassa kiinteistössä. VPK:n talo on kolmekerroksinen, joista pohjakerros ajoneuvosuojineen on edelleen VPK:n käytössä. 1. ja 2. kerros ovat musiikkiopiston käytössä. Rakennuksessa on tällä hetkellä 11 opetustilaa. Lisäksi kolme huonetilaa on hallinnon ja opettajien käytössä. Rakennuksessa ei ole hissiä eikä se ole esteettömästi kaikkien käytettävissä. Musiikkiopiston käytössä oleva kokonaispinta-ala on noin 410 m²

Viimeisin konkreettinen tilamuutos VPK -talon tiloissa tehtiin keväällä 2018, kun tilava toimistohuone muutettiin opetustilaksi. Toimistosihteerin työpiste siirtyi kirjasto- ja kopiointitilan yhteyteen ja apulaisrehtori jäi ilman omaa työpistettä. Henkilökunnalta puuttuvat täysin sosiaaliset tilat kuten esim. lepotilat, työtilat, soittimien ja henkilökohtaisten tavaroiden säilytystilat. Erillisiä kokoustiloja ei ole ja kokoustilana on usein henkilökunnan ruokailutila sekä isoin musapajaluokka. Iso ongelma on tietoliikenneyhteys, joka on auttamattoman hidlas. Lähimmät valokuituyhteydet ovat Koskelan settlementin ja liikuntatalon kohdalla.

Esteettömyysratkaisut eli invaluisikan ja hissien integroiminen nykyiseen porraskorjaukseen on todettu käytännössä mahdottomaksi. Esteettömyyden toteutuminen kohentaisi palvelun tasepuolisuutta ja tilojen helpompaa tavoitettavuutta myös liikuntaesteisille. Asiakkaita edistävät ratkaisut auttaisivat samalla myös monenlaisten musiikkilaitteiden ja soitinten siirtoja.

Oppilaiden odotustilat ovat auttamattoman pienet ja oppilailta puuttuu oma pienkeittiö (aiemmin ko. toimintaan soveltuva pieni tila on sekin jouduttu ottamaan opetustilaksi). Nykyvaatimusten mukaiset luokkatilat, jossa olisi muunneltavissa olevaa sekä väljää opetustilaa, ei yksinkertaisesti ole. Tämän hetkiset ryhmäopetuksen, musapajojen ja musamajojen, opetustilat ovat mitoituksiltaan riittämättömät.

Varastotilat sekä soittimille, että muulle kalustolle tulisi sijaita siellä missä toiminnotkin. Opetustilojen yhteydessä tulisi olla harjoitussali, jossa kuoron, pienempien orkestereiden ja luokkakesiintymisten järjestäminen olisi mahdollista.

VPK -talon ulkotiloissa on useita vaaran paikkoja: suurimpien soitinten ja pienimpien oppilaiden huoltoliikenne edellyttää ajamista aivan rakennusten tuntumaan. Tämän hetkiset liikenne- ja paikoitusjärjestelyt aiheuttavat lapsille useita vaaratilanteita varsinkin vuoden pimeimpinä aikoina.

Konsertti- ja harjoitustiloina isommilla kokoonpanoilla (orkesterit, bändit, yms.) toimivat kaupungintalon valtuustosalin, Painotalon Iso Sali sekä vuoden 2019 alusta alkaen jälleen Suo-

lahtisali. Aiemmin myös Mikkosalissa on järjestetty konsertteja. Musiikkiopiston kuorot harjoittelevat nykyisin lukion musiikkiluokassa. Suolahden yhtenäiskoululla järjestetään opetus-toimintaa.

HäränvIRRantie 4:ssä kerrostalon alakerrassa sijaitseva tila jakautuu yhteen isompaan avoimeen huoneeseen, odotustilaan ja varastohuoneeseen. Musamajaryhmät kokoontuvat sekä ko. tilassa että eri päiväkodeissa lasten päivähoitoaikaan. Lisäksi HäränvIRRantie 4:ssä pidetään yksilö- sekä ryhmäopetustunteja. Tilaa ei ole tehty varsinaisesti opetustilaksi, joten se on matala ja sen isoimman tilan keskellä on pylväS. Tilojen äänieristys on olematon ja talvisin tila on kylmähkö. Paikoitustilaa ei ole riittävästi. ToistuvIn väliajoin ”aina jostain suunnasta” valuu vettä tiloihin. Musamaja (ent. muskari) opetus tarvitsisi riittävät aulatilat, pienten lasten hoitoon soveltuvat wc-tilat sekä pienkeittiön, jossa on eväiden lämmitysmahdollisuus vauvoille. Myös lastenrattaille tulisi olla suojaisat ja turvalliset säilytystilat.

Rautatienkatu 44:ssä sijaitseva tila on entinen rakennusliikkeen toimistorakennus. Sinne on keskitetty ”enemmän meteliä” aiheuttava toiminta eli rumpu- ja bändiopetus sekä kaksi soitinvarastoa. Käytössä on noin 75 m². Tiloissa on myös muuta toimintaa. Bändi- ja lyömäsoitinopetuksen vaatimaa kunnollista äänieristystä ei ole. Tila ei mahdollista yhtäaikaisesti toimintoja. Tila toimii vain sen ansiosta, ettei aivan naapurissa ole rakennuksia. Varastotiloina rakennus on toimiva, koska tavaroiden kuljetusmatka autoon on lyhyt. Tilassa on vuokralla myös muita toimijoita, mikä tuo oman haasteensa tilojen käyttöön.

Tämän hetkinen musiikkiopiston tilojen hajauttaminen eri puolille Äänekoskea on ollut pakon sanelema ratkaisu, sillä VPK -talon luokkatilat ovat vuosien saatossa käyneet liian pieniksi. Toiminta- ja oppimisympäristö on muuttunut radikaalisti yksilöopetuksesta monimuotoisiin ryhmäopetuksiin sekä yhdessä tekemiseen. Uusi 1.8.2018 käyttöön otettu opetussuunnitelma vaatii tänä päivänä aivan erilaisia tilaratkaisuja kuin 1990- ja 2000 -luvuilla. Uudet opetussuunnitelman perusteet korostavat yhteisöllisyyttä, yksilöllisiä opinpolkuja, yhdessä tekemistä, opetuksen monimuotoisuutta ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisia toimintaympäristöjä. AKMO:n opettajakunnalla on intoa, edellytykset ja selkeä näkemys siitä, miten opetus viedään uudelle tasolle. Suurin este vision toteuttamiselle on tällä hetkellä opetustilojen pienuus sekä toimintojen hajanaisuus.

Nykyiset toimitilat pääopetuspisteessä VPK:n talolla tai muissa toimipisteissä, eivät täytä uuden opetussuunnitelman perusteiden vaatimaa toimintaympäristöä.

”Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohdانا on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja

viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.” (Opetushallitus 2017, 12)

Äänekosken kaupunki on Ala-Keiteleen musiikkiopiston ylläpitäjänä ja taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän järjestämisluvan omaavana tahona velvoitettu osoittamaan musiikkiopiston toimintaan sen pedagogisten tavoitteiden, sisältöjen ja työtapojen vaatimat opetustilat. Musiikkiopiston toiminnan tavoitteisiin on jo vuosikautia kirjattu toimitilojen saattaminen nykytarpeita vastaavaksi (Liite 1).

Kulttuuritoimi

Painotalo on Äänekosken keskustassa erinomaisella paikalla sijaitseva monikäyttöinen kulttuuritila. Painotalon tilat koostuvat kolmesta salista, joista Iso Sali mahdollistaa jopa 500 hengen tapahtumien ja muiden tilaisuuksien järjestämisen. Iso Sali on muunneltavissa oleva tila, jossa on 222 hengen kokoontaitettava katsomo. Tilat soveltuvat parhaiten monipuolisen musiikin, tanssin ja teatterin esitystoiminnan järjestämiseen. Klassiseen konserttimusiikkiin Iso Sali ei sovellu parhaalla mahdollisella tavalla, mutta kaikelle vahvistetulle esitystoiminnalle tila on erinomainen.

Mikkosali on pieni blackbox -tyyppinen näyttämötila, jossa on 84-paikkainen kiinteä katsomo. Mikkosali soveltuu hyvin pienempien musiikki, tanssi- ja teatteriesitysten järjestämiseen. Painotalolla on tanssin harjoitussali, joka toimii pääsääntöisesti Koskelan tanssin opetus- ja harjoitustilana. Painotalon alakerrassa on lisäksi vaatteidenhuoltotilaa, kaksi pukuhuonetta sekä varastotilaa, joita käyttävät Koskelan tanssi ja Äänekosken teatteri.

Painotalon keskeiset toiminnot rakentuvat tällä hetkellä kulttuuritoimen järjestämästä musiikin, tanssin ja teatterin esitystoiminnasta, Äänekosken teatterin ja nuorten teatteriryhmä Varjolasten harjoitus- ja esitystoiminnasta, Koskelan tanssin harjoitus- ja esitystoiminnasta, sekä Äänekosken Työväensoittajien harjoitustoiminnasta. Lisäksi kulttuuritoimi vuokraa Painotalon eri tiloja messu-, konsertti- ja tapahtumakäyttöön.

Painotalon keskeisiä haasteita ovat eri tilojen samanaikaiskäyttö, jota vaikeuttaa erityisesti puutteellinen äänieristys tilojen välillä, sekä wc- ja varastotilojen riittämättömyys ja sijainti. Lisäksi ahtaat aulatilat, puutteelliset naulakotilat tuovat ongelmia lähes jokaisen tapahtuman yhteydessä. Yksi Painotalon keskeisistä ongelmista on esteettömyys. Esteetön sisäänkäynti on järjestetty niin, että kulku pyörätuolilla tai lastenvaunuilla tapahtuu talon takana sijaitsevan lastauslaiturin kautta. Reitti ei ole ihmisarvoinen, jonka lisäksi se on sokkeloinen ja epäselvä ja johtaa suoraan Ison Salin näyttämölle. Portaikot ovat ahtaat ja tungoksessa jopa vaaralliset. Esteettömän wc:n käyttö tapahtumien aikana on mahdotonta, koska nykyisessä ratkaisussa wc jää Ison Salin näyttämön sivulle, joten sitä ei voi käytännössä käyttää.

Painotalon käyttöastetta voitaisiin nostaa helposti, kun eri tilat olisivat oikeasti käytettävissä yhtäaikaaisesti paremman äänieristyksen ja muiden tarvittavien muutostöiden johdosta. Monikäyttöiset tilat mahdollistaisivat myös kaikin puolin matalan kynnyksen tulla harrastamaan

ja toimimaan taiteen parissa, mikä on nykyaikaisen kulttuuritoiminnan perusvaatimus. Lisäksi esitystekniikka vaatii uusimista.

Suolahtisali on Suokiinteistöt Oy:n omistuksessa oleva vuonna 1989 rakennettu konserttisali, johon kaupunki on solminut vuonna 2018 viiden vuoden vuokrasopimuksen. Suolahtisalissa on 380-paikkainen kiinteä katsomo. Kulttuuritoimi järjestää salissa erityisesti akustisia konsertteja ja muita tapahtumia. Lisäksi se alivuokraa tilaa erilaisiin tapahtumiin ja konsertteihin eri käyttäjille. Kulttuuritoimen lisäksi tilan vakituisia käyttäjiä ovat Ala-Keiteleen musiikkiopisto, Koskelan kuorot, sekä Laitakaupungin musiikkiyhdistys, joka käyttää tilaa viikoittain harjoitustoimintaan. Suolahtisali soveltuu erityisen hyvin klassisen musiikin konsertteihin. Suolahtisalin käyttöä rajoittavat edelleen tekniset haasteet, sekä riittämättömät takatilat. Lisäksi aula- wc- ja keittiötilojen käyttö on vaikeutunut uuden omistajan ja tilojen muiden käyttäjien myötä.

Kulttuuritoimi hallinnoi lisäksi kahden kulttuuritoimintaan liittymättömän rakennuksen vuokraustoimintaa:

Hiskinmökki on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, joka on vuokrattavissa yksityisten ja yhteisöjen käyttöön esimerkiksi kokous- ja juhlatilaksi. Vuokraustoimintaa hallinnoi kulttuuritoimi. Rakennus puretaan ja siirretään vuoden 2019 aikana pois nykyisestä sijainnista. Tällä hetkellä ei ole tietoa, milloin Hiskinmökki on jälleen käytettävissä.

Suopunki on Suolahdessa sijaitseva erityisesti sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja järjestöjen käyttämä kerho-, toiminta- ja kokoustila, joka on pääsääntöisesti kokous- ja kerhotoimintakäytössä.

Taidemuseo ja kulttuurihistoriallinen museo

Taidemuseo toimii Hammarénin talossa Äänekosken Klubinmäellä rakennushistoriallisesti arvokkaassa lautaverhoillussa hirsitalossa. Taidemuseossa on perusnäyttely, minkä lisäksi se toimii näyttelytilana vuosittain 4–5 vaihtuvalle näyttelylle. Katutaso toimii näyttelykerroksena, ja kellarikerroksessa sekä toisessa kerroksessa ovat työskentely-, arkisto- ja toimistotilat. Taidemuseolle on siirretty Äänekosken kaupunginmuseon arkisto- ja valokuvakokoelmat. Tiloissa on sisäilman laatuun liittyviä haasteita.

Taidemuseon teossäilytysvarasto sijaitsee pääosin kaupungintalon väestösuojaissa. Pieni osa teoksista on varastoituna myös taidemuseon kellarikerroksen varastohuoneessa ja näyttelykerroksen ns. punaisessa huoneessa. Taidemuseon käytössä olevat näyttely- ja säilytystilat eivät vastaa suhteellisen kosteuden osalta museostandardien mukaisia olosuhteita. Taideteosten säilytys- ja varastointiolosuhteita tulisi valvoa säännöllisesti kohdekohtaisilla kosteus- ja lämpötilamittareilla; taidemuseolla ei ole mittareita ko. tiloissa. Taideteossäilytystiloissa tulisi myös huomioida valon määrä ja laatu; taidemuseolla on loisteputkivalaistus kaikissa tiloissa. Tilat ovat myös ahtaat ja pienet, eivätkö vastaa tarkoitustaan.

Kehystetyille ja ripustuksella varustetuille teoksille tulisi olla säilytystiloissa liukuvat, teräsra-kenteiset verkkoseinät. Kehystämättömät teokset tulisi säilyttää vaakatasossa vetoarkisto-laatikoissa; taidemuseolla kehystetyt teokset ovat joko metallihyllyillä vierä vieressä tai muut-tolaatikoissa lattiatasossa, vedokset vanhassa vetoarkistolaatikossa.

Museolla on auditorio, joka on mitoitettu 40 henkilölle. Se muuntuu helpohkosti kokoustami-seen sekä uusia toimintoja vastaaviksi tiloiksi kuten konserttisaliksi, työpajatilaksi ja pien-ryhmäliikuntaan (mm. joogaa). Ongelmana on 40 tuolin varastointi tilaisuuksissa, joissa tuo-leja ei tarvita ja ne ovat tiellä. Tällöin tuolit on kannettava pinoksi yläkerran aulatiloihin, mikä aiheuttaa kulkuongelmia yläkerran tiloissa.

Uusi museorakennus tarjoaa tilat kaupunginmuseon kulttuurihistorialliselle esineistölle ja tehdasmuseon esineistölle sekä näistä kokoelmista koottujen näyttelyiden esillepanoon. Museohankkeen toteutukseen on varattu 400 000 euroa vuoden 2019 talousarviossa ja 100 000 euroa vuoden 2020 talousarviossa. Se ei kuitenkaan tuo ratkaisuja taidemuseon kokoelmien säilytykseen ja varastointiin.

Uusi museolaki (314/2019) on astunut voimaan 26.2.2019, jonka yhteydessä mm. valtion-osuusosoikeus on määritelty uudelleen. Näin ollen museoiden toimintaa tullaan seuraamaan aiempaa yksityiskohtaisemmin ja toiminnalle asetetut vaatimukset kasvavat. Museoiden tu-lee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyt-tämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa. Voidak-seen toteuttaa tehtävänsä museolla on oltava tähän soveltuvat tilat, joissa teosten säilyt-täminen on asianmukaista ja esineet säilyvät hyväkuntoisina.

Taidemuseon piharakennuksessa on ollut Äänekosken Taiteilijaseuran kesänäyttely ja ti-lassa sijaitsee myös yhdistyksen arkisto sekä grafiikan painokone. Tilaa ovat käyttäneet myös Koskelan opiston kuvataideryhmät, joskin ryhmät ovat kuvanveistoryhmää lukuun ot-tamatta luopuneet tilan käytöstä. Piharakennus ei Äänekosken taiteilijaseuran edustajien mukaan sovellu valon, puutteellisuuden ilmanvaihdon ja tilojen ahtauden puolesta kovin-kaan hyvin taiteen harrastamiseen. Piharakennuksen kunto on yleisesti ottaen huono.

Kirjastot

Äänekoskella on neljä kirjastoa, Konginkankaalla, Sumiaisissa, Suolahdessa sekä pääkir-jasto Äänekoskella. Konginkankaan kirjasto toimii vuokratiloissa, muut ovat kaupungin omistamia kiinteistöjä.

Äänekosken pääkirjasto on rakennettu vuonna 1983. Kirjaston tiloissa on lehtilukusali, lai-naussali ja alakerrassa musiikkiosasto, satunurkka/soittohuone, tutkijanhuone sekä kulttuu-ritoimen hallinnoima Hoikkassali. Tilat ovat osittain käyneet vanhanaikaisiksi kirjaston toi-mintojen muuttuessa toiminnallisempaan suuntaan. Lainauskäyttöön tilat ovat riittävät, mutta oleskeluryhmille, näyttelyille ja tapahtumien järjestämiselle tilaa on niukasti.

Äänekosken pääkirjaston kirjahyllyt on uusittu vuonna 2018, mutta perusermontit, kuten lattiapinnan uusiminen on tekemättä. Äänekosken pääkirjaston tilat ovat esteettömät muutoin, mutta pääovet ovat painavat ja hankalat käyttää (lapset, vanhukset, lastenvaunujen kanssa ja pyörätuolilla kulkijat). Esteetön sisäänpääsy taataan parhaiten sähköovien ja tasaisen kulkupohjan avulla. Pääkirjastolla olisi mahdollista järjestää enemmän tapahtumia lapsille, perheille ja aikuisyleisölle, jos toiminnalle olisi paremmat tilat. Nyt käytössä on satunurkka, joka on ahdas, ja siellä on huono ilmanvaihto. Myös perheneuvola ja Äänekosken seurakunta järjestävät toimintaa kirjaston soittohuoneessa/satunurkkauksessa. Kirjastossa käy ohjattuja ryhmiä alakoulusta, lukiosta ja Pokelta noin 50 ryhmää vuosittain. Kunnollista ryhmien opastamiseen sopivaa tilaa ei ole käytettävissä.

Hoikkassalin näyttelytila on kuvataiteen harrastajien ja ammattilaisten haettavissa Kulttuuri-toimen kautta kuukaudeksi kerrallaan. Siellä järjestetään monipuolista näyttelytoimintaa sekä kirjaston tapahtumia kuten kirjailija- ja muusikkovierailuja ja elokuvailtoja perheille näyttelytoiminnan välissä. Salin ripustukset on uusittu syksyllä 2018 ja seuraava toimenpide on näyttelyvalaistuksen uusiminen.

Suolahden kirjasto on rakennettu vuonna 1980. Tila on yhdessä kerroksessa, ja erillisenä tilana on lehtilukusali, joka on lauantaisin ja sunnuntaisin itsepalvelukäytössä. Rakennuksessa on myös entinen talonmiehen asunto sekä kerhohuone. Tilat toimivat hyvin perinteistä lainaustoimintaa ajatellen. Kirjastossa on myös mahdollista järjestää pienimuotoisia näyttelyitä. Tilat on osittain remontoitu vuonna 2011. Suolahden kirjastossa on sähköovet ja tilassa on muutenkin helppo liikkua. Suolahden kirjaston tilat ovat kokonaisuudessaan kirjastokäytössä ja tarvetta kaikille tiloille on monipuolisen toiminnan, mm koululaiskäyntien ohjaustunnit, perhekeskustoiminta, sekä kirjaston omien tapahtumien, kuten minikinojen, kirjailijavierailuja ym. pyörittämiseen. Tiloja voidaan käyttää myös hiljaisena lukusalina, ja sitä voi varata ulkopuolisiin tapahtumiin. Esimerkiksi kerhohuone voi toimia myös musiikin harjoitustilana.

Sumiaisten kirjasto toimii vuonna 1991 rakennetuissa kirjastotalossa Sumiaisten alakoulun kanssa samassa pihapiirissä. Tilat ovat hyvät perinteistä lainaustoimintaa ajatellen, mutta muulle nykyaikaiselle kirjastotoiminnalle ei ole juurikaan tilaa. Kirjasto toimii myös ennakkoon äänestyksen vaalihuoneistona Sumiaisissa. Sumiaisten kirjaston tilat ovat lainaustoimintaan hyvät. Tilaa näyttelyille tai oppilasryhmien opastamiseen ei ole.

Konginkankaan kirjaston tilat toimivat kohtuullisesti lainaustoimintaa ajatellen, mutta muulle nykyaikaiselle kirjastotoiminnalle ei ole tilaa. Kirjaston tiloissa on kerhohuone, joka toimii ennakkoon äänestyksen vaalihuoneistona ja on yhdistysten ja muiden toimijoiden käytettävänä. Tilan sokkeloisuus asettaa haasteita opasteille. Kerhohuoneen kalustus on erittäin raskastekoinen, sinne kaivataan kevyempää ja muunneltavampaa kalustusta.

Konginkankaan ja Sumiaisten kirjastot siirtyvät osittaisiin omatoimiaukioloaikoihin vuoden 2019 alusta. Tässä yhteydessä kiinnitetään myös huomiota esteettömyysasioihin.

Kirjaston käyttö on tasaista ja tulevaisuuden trendinä e-aineiston lainaus on kasvanut merkittävästi samoin kuin tapahtumiin osallistujien lukumäärä. Aukioloaikoja pidentämällä oma-toimikirjastotoiminnalla voidaan lisätä aukiolotunteja ja palvella käyttäjäkunnan ja uusien käyttäjien tarpeita entistä paremmin.

Kirjastolain 6 § (1492/2017) mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, sekä tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Laissa todetaan myös, että 1 momentissa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Opetus- kulttuuriministeriön mietintö taide- ja taiteilijapolitiikan suuntaviivoista esittää, että kunnissa on tunnistettava kirjastojen rooli paikallisina kulttuuritiloina, joissa eri taiteen alat ja niiden harrastaminen pääsee hyvin esille. (OKM 2018, 15) Tämä tarkoittaa myös tilojen ja toimintojen laajenemista ja avautumista laaja-alaisemmin kulttuuritoiminnan suuntaan. Tilojen on oltava kirjastolta vaadittuihin tehtäviin soveltuvat ja niiden mukaiset.

Muut kulttuurikäytössä olevat tilat

Koulunmäen yhtenäiskoulu

Koskelan opiston grafiikkaryhmä käyttää koulun kuvataideluokkaa sekä muutama käden-taitoryhmä veisto- ja metalliluokkaa. Sali on Koskelan Tanssin käytössä yhtenä tilana viikossa ja musiikkiopiston orkesteri harjoittelee aulatiloiissa.

Lukio

Lukion musiikkiluokassa harjoittelevat kuorot ja Kurkiaura-bändi. Tila soveltuu tähän käyttötarkoitukseen kohtuullisen hyvin, vaikka akustiikka ei ole paras mahdollinen eikä siellä ole harrastajille osoitettua varastotilaa. Kuvaamataidon luokkia on Koskelan opiston taideryhmien sekä Kukkulan kuvataidekoulun käytössä. Tiloja ei voi kuitenkaan hyödyntää näyttelytoimintaan harrastusryhmien osalta. Rakennus on lähes uusi ja tilojen kunto on hyvä.

Nuorisokeskus Spotti

Nuorisotilassa on treenikämppejä, joissa musiikin harrastajat harjoittelevat talvella, sekä keuhalla koulujen loma-aikoina. Rakennus on yleisesti ottaen melko huonokuntoinen.

Suolahden kaupungitalo

Suolahden kaupungitalo on yhdistysten ja kulttuuriharrastajien käytössä ja siellä kokoontuu ainakin kameraseura, venäjäseura ja radiokerho. Lisäksi kaupungintalolla on bänditiloja. Rakennus on huonokuntoinen.

Suolahden Wanha-aseman seutu

Asemarakennus siihen kuuluvine ratapihoineen, makasiineineen, veturitalleineen ja rautatieläisten asuinrakennuksineen muodostaa kulttuuri- ja liikennehistoriallisen kokonaisuuden. Wanhan aseman potentiaali tapahtuman järjestämisessä kasvaa tulevaisuudessa maise-moinnin ja perusparannusten myötä. Wanhan aseman alueesta on meneillään erillinen kehittämisshanke.

Suolahden yhtenäiskoulu

Suolahden yhtenäiskoulun musiikkiluokassa harjoittelee Mieskuoro Metsot. Tila ei ole akus-tisesti paras mahdollinen, mutta muutoin toimiva. Käsityöluokka on Koskelan opiston käden-taitoaineiden ryhmien käytössä. Myös Ala-Keiteleen musiikkiopistolla on opetustoimintaa koululla.

Teke

Teken kuvataideluokka on Kukkulan kuvataidekoulun valmentavan ryhmän käytössä. Ra-kennuksen kunto on kohtalainen. Tilan jatkokäyttö esiopetuksen siirryttyä Koulunmäelle on avoinna.

Suolahden Terapiatalo

Terapiatalolla on toiminut Koskelan settlementin keramiikkaryhmä. Lisäksi tiloihin on varas-toitu kulttuurihistoriallista esineistöä. Rakennus on huonokuntoinen ja se puretaan.

Äänekosken vanha seurakuntatalo

Koskelan settlementin kotitalousneuvonta on toiminut vanhan seurakuntatalon tiloissa. Li-säksi Koskelan kudontaryhmä kokoontuu seurakuntatalossa ja siellä on kangaspuut. Lisäksi se tila toimii Ala-Keiteleen musiikkiopiston varastotiloina. Rakennus on huonokuntoinen ja se puretaan.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että Äänekoskella olevat tilat, joissa kulttuuritoimintaa harjoitetaan ovat monilta osin huonokuntoiset tai toimintaan soveltumattomat. Lisäksi useat tilat tullaan purkamaan lähivuosina. Esittävän taiteen osalta tilanne on kohtuullinen, joskin erityisesti kunnollisten harjoitustilojen ja toimivampien esitystilojen suhteen on paljon parannettavaa. Kuvataiteen osalta erityisesti aikuisten harrastajien näkökulmasta tilanne on täysin kestävä. Kuvataidekoulussa kasvatetaan tulevaisuuden harrastajia ja taiteilijoita (vrt. kilpaurheilijat).

Äänekoskella on pyrittävä mahdollisuuksien tasa-arvoon eri harrastajaryhmien välillä, ei pelkästään liikunnan osalta. Lapset ja nuoret eivät voi harrastaa musiikkia, kuvataidetta tai tanssia paikoissa, jotka ovat ahtaat, sisäilmaongelmaiset tai muuten harrastuksiin soveltumattomat. Lapsuuden ja aikuisiän harrastukset ja mielekkäät tavat viettää vapaa-aikaa kantavat läpi koko elämän.

Kulttuuripalveluita tuottavien ja taiteen perusopetusta antavien tahojen tilat on saatava niiden toimintojen vaatimalle ja edellyttämälle tasolle. Samaten taiteen harrastajien käyttämät tilat tulee olla asianmukaiset, turvalliset ja terveelliset. On syytä muistaa, että taidetta ja kulttuuria kuluttavat asukkaat voivat paremmin, ovat dynaamisempia ja suhtautuvat avoimemmin muutoksiin kuin ihmiset, jotka eivät niitä kuluta. Asuinkunta, joka tukee asukkaidensa harrastuksia monipuolisesti, on viihtyisä ja puoleensavetävä ja sen imago houkutteleva. Monipuoliset harrastusmahdollisuudet sekä lapsille että aikuisille ovat tekijä, johon kiinnitetään huomiota asuinpaikkaa valittaessa. Taiteen ja kulttuurin harrastamiseen kohdennetut rahalliset satsaukset tulevat moninkertaisesti takaisin. (Etelä-Savon Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019 – 21, 15, ja siinä mainitut lähteet; Isola & Suominen 2016; Putnam 2015; Saari 2015)

Myös Äänekoskella on syytä tunnistaa taiteen asema inhimillisenä toimintana ja yhteiskunnan kehittäjänä sekä taiteen yhteiskunnallisen ja taloudellisen merkityksen kasvaminen tulevaisuudessa. Taiteen tekemiseen, levittämiseen, jakeluun ja kuluttamiseen liittyvät prosessit kytkeytyvät tulevaisuudessa laajempiin palvelutoiminnan ja tuotantoelämän prosesseihin ja taide toimialana muihin toimialoihin koko ajan vahvemmin. Tällöin taide saa taloudellista tuottavuutta lisääviä, sosiaalisia tai elinympäristöön liittyviä vaikutuksia. Myös tässä kehityksessä Äänekoskella voidaan olla edelläkävijöitä tai vastaavasti kulkea jo muiden kulkevia polkuja. Edelläkävijyys tuo etulyöntiaseman ja mukanaan positiivisia mielikuvia osaksi kunnan imagoa.

Yleisesti ottaen eri toimintoja suunniteltaessa käyttäjälähtöisyyttä tulisi korostaa nykyistä enemmän. Tilojen suunnittelussa ja muutostöissä on tehtävä entistä enemmän toimialarajat ylittävää yhteistyötä, joka pohjautuu tosiasioihin, todellisiin tilatarpeisiin ja kokonaisnäemykseen eri käyttäjäryhmien erityistarpeista, kuten esimerkiksi akustiikasta, lattiamateriaaleista, varastotiloista ja turvallisuusnäkökohdista. Tavoitteena tulee olla tilojen mahdollisimman monipuolinen ja tätä kautta taloudellinen käyttö.

Toimenpide-ehdotukset ja tulevaisuuden näkymät

Lähtökohtana on, että kulttuurin tilakysymykset tullaan ensisijaisesti rakisemaan olemassa olevia tilojen muutos- ja parannustöillä.

Ala-Keiteleen musiikkiopisto

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

Ala-Keiteleen musiikkiopisto tarvitsee nykyaikaiset ja toimivat tilat. Musiikkiopiston tilakysymykset ratkaistaan seuraavasti: Kaupungintalo remontoidaan kokonaisuudessaan monikäyttötilaksi. Tällöin siellä toteutuvat sekä kaupungin hallinnon tarvitsemat toimisto- ja kokouksetilat että musiikkiopiston tarvitsemat opetustilat. Lisäksi esitystilojen suhteen hyödynnetään valtuustosalia, joka remontoidaan vastaamaan teknisesti nykyajan tarpeita. Tiloihin rakennetaan asianmukainen äänieristys ja luokkatiloista tehdään riittävän suuret.

Konkreettiset tilatarpeet:

Kaikissa tiloissa huomioitava esteettömyys, tarpeellinen wc-mitoitus ja äänieristys.

Musapaja luokat 2 kpl (50 m²+ 50 m²), jotka sijaitsevat lähekkäin toisiaan. Luokkia käytetään kaikkiin pajatoimintoihin (teoria-aineiden opetukset), musamaja soittaen, valmentava musapaja, eri instrumenttien ryhmätunnit, soitinryhmien stemmaharjoitustilat ja yhteismusiisointi.

Musamajaluokka 1 kpl (55 m²) Luokan käyttötarkoitus on musamajojen (musiikkileikkikoulu) lapsille. Tilan yhteydessä oltava oma odotustila (n. 30 hengelle, 50 m²) omin kalustein, omat WC tilat, joissa lasten wc ja hoitopöytä, odotustilassa huomioitava myös pienet kalusteet.

Harjoitusluokat ja oppilastilat:

Pianoluokat 2 kpl (30 m² + 30 m²)

Viululuokat 2 kpl (30 m² + 30 m²)

Sello, sähköbassoluokka 1 kpl (30 m²)

Kitara, kantele 1 kpl (30 m²)

Harmonikka 1 kpl (30 m²)

Huilu 1 kpl (30 m²)

Klarinetti, saksofoni, oboe, pasuuna, trumpetti,

käyrätorvi, baritoni yhteensä 3 kpl (20 m² + 20 m² + 20 m²)

Laululuokka 1 kpl (30 m²)

Bänditila 1 kpl (50 m²)

Lyömäsoittimet ja rummut 1 kpl (30 m²) (marimbat, patarummut, setti)

Odotus- ja aulatilat 1 kpl (50m²) varustettuna pienkeittiöllä ja läksyntekopaikalla

Harjoitteluhuoneita 3 kpl (15 m² + 15 m² + 15 m²)

Soittimien säilytyspaikka 1 kpl (15 m²)

Henkilökunnan tilat:

Kokoushuone 1 kpl (25 henkilölle) (50 m²)

Sosiaalitilat (25 henkilölle) (suihku/peseytymistilat, pukeutumistilat ja tauko/ruokailutila)

Työhuoneet 2 kpl (15 m²) (vain henkilöstön käytössä),

Varastotilat 2 kpl (15 m²)

Lepuhuone 1 kpl (15 m²)

Yhteistilaa: 1 kpl (30 m²) (nuottikirjasto, kirjasto ja kopiokone)

Muunneltava toimistotila 1 kpl (20 m²)

Rehtorin huone 1 kpl (30 m²) (opetusmahdollisuus)

Esitystilojen tarve:

Sali 1 kpl (250 m²), jossa 200 katsojan kokoontaitettava katsomo ja (100 m²) näyttämötila. Lisäksi kaluste- ja isojen soittimien varasto (20 m²) ja aulatila (100 m²)

Käyttötarkoitus: Koko pienimuotoinen konserttitoiminta; luokkamatineat, musamajajuhlat (ent. musiikkileikkikoulu), orkesterin stemmikset, pienet orkesterit, kuorotoiminta

Sali 1 kpl (900 m²), jossa 400 katsojan kokoontaitettava katsomo ja (150 m²) näyttämötila. Lisäksi kaluste- ja isojen soittimien varasto (40 m²) ja aulatila (200 m²)

Käyttötarkoitus: Suurimuotoinen konserttitoiminta, esim. isommat orkesterit, kuoron ja orkesterin yhteistuotannot ja muut laajemmat kokonaisuudet.

Kulttuuritoimi

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

Painotalo

- Kuntokartoitus ja sisäilmatutkimus toteutettu vuonna 2019
- Esteetön sisäänkäynti ja kulku esityksiin, ovien uusiminen
- Kerroshissi aulasta esityskerrokseen
- Yleisötilojen ja kahvilan laajentaminen, väliseinien purku, tilalle kevyitä tilanjakajia
- Wc-tilojen/kapasiteetin laajentaminen ja uudelleen sijoittelu (sisältäen inva-wc:n)
- Äänierityksen parantaminen Ison salin, Mikkosalin ja tanssisalin välillä
- Mikkosalin tilakokonaisuuden uusiminen ja käytettävyyden parantaminen: uusi kokoontaitettava katsomo, uudet taka- ja sivukulut näyttämölle (laajennus), tarkkaamon siirto entiseen projektorihuoneeseen. Mikkosalin roudaus yhteyden parantaminen sivuovelle, liuska ja kulkuväylän pohjatyöt

- Väliaikaisten ja kevytrakenteisten varastojen uudelleen sijoittelu ja koko varastotilanteen uudelleen järjestely: Kulttuuritoimen tekniikka, harrastajien soittimet, teatterin ja tanssin rekvisiitta ja puvusto
- Alakerran pukuhuoneiden ja saunatilojen kunnostus
- Kaluston osalta uusien pöytien, tuolien ja niiden kuljetuskärrien hankinta (kokoontaitettavat), sekä valo- ja äänitekniikan uusimista

Käyttötarkoitus: Musiikin, tanssin ja teatterin harjoitus- ja esitystoiminta, sekä monipuolinen tapahtumatoiminta mukaan lukien messut ja muut ei kulttuuriset tapahtumat. Tiloissa lisäksi vapaa-aikatoimisto. Uudistettu tila toimii monipuolisena esitys- ja harjoitustilana. Painotalo tulee olemaan elävä ja toimiva kulttuuritilojen kokonaisuus, jonka kaikki tuntevat ja kynnys tulla on matala.

Taidemuseo

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Äänekosken Taidemuseon kokoelmille pitää löytyä riittävän suuri, asiainmukainen, sekä lämpötilaltaan ja kosteudeltaan tasainen varastotila, jossa olosuhteita valvotaan kosteus- ja lämpömittarein. Lisäksi on kiinnitettävä huomioita valon määrään ja laatuun.
- Kehystetyille ja ripustuksella varustetuille teoksille hankitaan säilytystiloihin liukuvat, teräsrakenteiset verkkoseinät ja kehystämättömille teoksille vetolaatikat
- Näyttelytilojen valojen muutostyö, jossa rakennetaan näyttelytiloihin kiskoilla oleva kohdevalaistus nykyisten loisteputkien tilalle.
- Taidemuseon ikkunoiden UV-suojaus, jotta teokset eivät vaurioidu auringonvalosta
- Linkkutuolien ja pöytien hankinta auditorioon
- Kulttuurihistoriallisen museon (tehtaan entinen hallintokonttori) korjaus ja muutostyöt suunnitelmien mukaisesti museokäyttöön

Käyttötarkoitus: Näyttelytoiminnan järjestäminen

Kirjasto

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Pääkirjaston ovien muutostyö (liukuovet), jotta esteettömyys toteutuu (talousarvio 2020)
- Pääkirjaston lattiaremontti
- Kaikkien kirjastokiinteistöjen kaikki tilat otetaan kirjasto- ja kulttuurikäyttöön

- Näyttelyvalaistuksen uusiminen Hoikkassaliin

Käyttötarkoitus: Kirjastotoiminta, tapahtumat ja näyttelyt

Kuvataide

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Taiteen perusopetusta voidaan toteuttaa koulujen kuvataideluokissa, kuten lukiolla
- Vapaan kentän kuvataiteilijat tarvitsevat oman tilan harrastus- ja työskentelytoimintaan. Käytännössä tämä tarkoittaa tällä hetkellä Taidemuseon piharakennusta. Muiden mahdollisten tilojen etsimistä jatketaan edelleen, koska toistaiseksi ei ole löytynyt tilaa, jonka vuokrataso olisi kohtuullinen ja joka ei vaatisi isompaa remonttia.
- Keramiikka-, veisto- ja maalaustilat, joissa asianmukainen ja riittävä ilmanvaihto, polttouuni, vesipiste, säilytystilat ja luonnonvalo
- Samassa tilassa oltava mahdollisuus pienimuotoiseen näyttelytoimintaan
- Yhtenä tilaratkaisuna tehdään vanha paloasema, johon on kuitenkin tehtävä kuntokartoitus ja sen kautta esille nousseet korjaustoimenpiteet, jotta tilan terveellisyydestä on varmuus. Korjaustoimenpiteissä otettava huomioon ilmanvaihto ja muut edellä mainitut asiat

Asianmukaisten tilojen puuttuessa kuvataiteen harrastustoiminta on vaikeaa ja voi loppua kokonaan. Tilojen puute sekä harrastajaryhmien siirtely aina uuteen huonokuntoiseen paikkaan koetaan arvostuksen puutteena. Oma tila synnyttää yhtenäisyyttä eri-ikäisten harrastajien välillä.

Musiikki

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Musiikin harrastajien tulee saada käyttöönsä asianmukaisia ja sisäilman puolesta kunnossa olevia harrastustiloja. Ainakin uuden lukion, Koulunmäen koulun sekä muiden koulujen tilat sopivat tarkoitukseen.
- Painotalon tilojen käyttöä bänditoimintaan selvitetään remontin suunnittelun yhteydessä
- Studiotilojen saamista Painotalolle tai johonkin muuhun sopivaan tilaan selvitetään

Asianmukaiset bänditilat, jossa olisi myös studiotilat, ovat merkittävä satsaus tulevaisuuteen matalan kynnyksen harrastamisen mahdollistajana. Varsinkin nuorille musiikin harrastaminen on mieluisaa. Tiloissa olisi monenlaista potentiaalia niin Nuorisotoimen kuin muidenkin kaupungin palveluiden käyttäjiä ajatellen (esimerkiksi Jyväskylässä on bändikamppiä vuokrattavissa Veturitalleilta ja Tanssisali Lutakon tiloissa).

Tanssi ja teatteri

Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Kartoitetaan muut olemassa olevat/rakenteilla olevat liikuntatilat tanssin harrastajien näkökulmasta.
- Painotalolle tehtävät muutostyöt edesauttavat nykyisen tanssisalin ja näyttämön käytettävyyttä huomattavasti.
- Painotalon muutostyöt parantavat myös teatterin harjoitus- ja esityskäytössä olevan tilan käytettävyyttä.
- Mikkosaliin liittyvien muutostöiden yhteydessä on ratkaistava lavasteiden ym. varastointi harjoitus- ja esityskauden aikana.

Aikataulu ja kustannusarvio

Aikataulullisesti eri toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus ajoittuu vuosille 2020-2025, jolloin taloudellinen kokonaisvaikutus jää vuosittain maltilliseksi. Kulttuuritilaohjelman kustannusarvio riippuu täysin siitä, mikä toteutuslinja ja aikataulu kunkin kysymyksen ja kohteen osalta valitaan. Erityisesti tämä koskee kaupungintaloon liittyviä suunnittelu ja muutostöitä. Ohessa vuoden 2020 talousarvion investointiosassa jo olevat toimenpiteet tuleville vuosille.

Talousarvio 2020

- Painotalon muutostöiden suunnittelu ja aloitus, 100 000 €
- Kirjaston ulko-ovien esteettömyysratkaisu, 20 000 €
- Museohanke, 160 000 €

Talousarvio 2021

- Musiikkiopisto, suunnittelu 50 000 €
- Painotalon muutostöiden toteutus, 1 000 000 €
- Kirjaston Äki, IV ja lattia 160 000 €

Talousarvio 2022

- Painotalon muutostöiden toteutus, 1 000 000 €
- Kaupungintalon peruskorjauksen suunnittelu, 350 000 €

Liite 1

Selvitys Musiikkiopiston tilakysymyksen aiemmista vaiheista

Äänekosken kaupunginvaltuusto on useamman kerran vahvistanut musiikkiopiston sitovaksi tavoitteeksi toimintojen keskittämisen yhdelle kampukselle – VPK:n tontille, koska Äänekosken VPK on ollut halukas hyödyntämään omistamansa tontin käyttämättömiä mahdollisuuksia täydennysrakentamiseen:

”Selvitetään pääopetuspisteenä olevan VPK:n talon, autotallin ja piha-alueen muutosmahdollisuudet musiikkiopiston tarpeita vastaaviksi sekä laaditaan tontin alueen kiinteistöjen ja piha-alueen muutossuunnitelma yhdessä VPK:n kanssa.” ”Yhdessä VPK:n kanssa laaditaan VPK:n tontin kehittämissuunnitelma ja toimenpiteiden aikataulu.”

Vapaa-aikalautakunta käsitteli kokouksessaan 16.6.2016 §27 VPK:n hallituksen lähettämää kirjettä asiasta: Mahdollisen lisärakentamisen VPK:n tontille tekisi VPK, joka puolestaan vuokraisi tilat musiikkiopistolle. VPK:n tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta n. 2/3. Kokouksen päätöksenä on myös seuraavaa:

”Samoin tulee selvittää, miten kauan musiikkiopisto voi toimia hajasijoitettuna Äänekoskella eri tiloissa ja voisiko Äänekosken kaupungin omista kiinteistöistä löytyä tiloja musiikkiopistolle”.

Syksyllä 2017 tila-asia eteni, kun asiasta pidettiin palaveri kaupungin ylemmän johdon ja teknisen toimen kanssa. Tuolloin esille nostettiin tällä hetkellä päiväkotia ja koulukäytössä olevat TEKE:n tilat, jotka vapautuisivat uuden koulun valmistuttua koulunmäelle. Musiikkiopiston edustajat tarttuivat innokkaasti ja avoin mielin ehdotukseen, vaikka tiedossa oli tilojen äänieritysongelmat. Tiloihin käytiin tutustumassa useampaan otteeseen ja pohjapiirustuksiin tehtiin alustava luonnos musiikkiopiston toimintojen sijoittautumisesta TEKE:n päätyyn. Kevään 2018 aikana kävi kuitenkin hyvin nopeasti ilmi, että teknisen toimen tekemät laskelmat (250 000-350 000 €) olivat aivan liian alimitoitettut. Ko. tilat oli laskettu vain yksinkertaisilla pohjan muutostöillä/ pintaremontilla, huomioimatta lainkaan äänen kulkua tilasta toiseen.

Lähdeluettelo

Kulttuuritoimijoiden kuulemiset

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, kuvataiteilijat, edustajat yhdistyksistä: Äänekosken Taiteilijaseura, Kosken taide ry, Äänekosken Kameraseura, 23.8.2018.

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, musiikki, edustajat yhdistyksistä: Sonorekuoro, Laitakaupungin musiikkiyhdistys, Työväen soittajat, 30.8.2018

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, musiikki edustajat yhdistyksistä: Kurkiaura ry. 4.9.2018

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, Koskelan opiston tanssiopisto, 11.9.2018

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, musiikin edustajat: Mieskuoro Metsot, Kosken Laulu ja Ärmä ry, 13.9.2018

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, Äänekosken teatterin edustajat, 17.9.2018

Äänekosken kulttuuritoimijoiden kuuleminen, Koskelan opisto (tanssin ja kuvataiteen perusopetus), 11.10.2018

Kirjallisuus

Arts Equal. Policy Brief 1/2018.

Isola, Anna-Maria ja Suominen, Esa 2016, Suomalainen köyhyys. Into-kustannus
Etelä-Savon Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019 – 2021, Etelä-Savon Maakuntaliitto, 2018.

Laitinen, Liisa 2017, Näkökulmia taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Sitra.
<https://www.sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-terveysvaikutuksiin/> viitattu 14.1.2019

Opetushallitus 2017, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017. Määräykset ja ohjeet 2017:11a.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018, Taide- ja taiteilijapolitiikan suuntaviivoja. Työryhmän esitys taide- ja taiteilijapolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi. Julkaisu 34/2018. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Putnam, Robert 2015, Our children. The American Dream in Crisis. Simon&Schuster.

Saari, Juho 2015, Huono-osaiset. Elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla. Gaudemus.

Äänekosken kaupunki 1998. Kulttuuritala-hankesuunnitelma. Kulttuuritalahankesuunnittelu-työryhmä.

Äänekosken kaupunki 2011. Äänekosken kulttuuritalo (hankesuunnitelma koskien Painotaloa)